

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดโคกสะอาด 2) เปรียบเทียบผลการประเมินการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดโคกสะอาด ระหว่างปีการศึกษา 2551 และปีการศึกษา 2552 3) ศึกษาปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดโคกสะอาด รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method research) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดโคกสะอาด เทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครู จำนวน 35 คน และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเทศบาลวัดโคกสะอาด จำนวน 10 คน รวม 48 คน (รายงานการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดโคกสะอาด, 2552 : 9)

1.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ปกครอง จำนวน 234 คน กำหนดจากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของ Krejcie & Morgan (กาญจนา วัฒนา, 2545 : 229) และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	จำนวนเต็ม (คน)	จำนวนที่ใช้ (คน)
ประชากร		
ผู้บริหารสถานศึกษา	3	3
ครู	35	35
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	10	10
รวม		48
กลุ่มตัวอย่าง		
ผู้ปกครอง	575	234

1.2 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งสร้างขึ้นจากงานวิจัยและแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนเทศบาลวัดโคกสะท้อน ผู้ศึกษาได้จัดทำมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 8 รายการ คือ

1. การจัดการระบบบริหารและสารสนเทศ	จำนวน	10 ข้อ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา	จำนวน	5 ข้อ
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	จำนวน	5 ข้อ
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	จำนวน	5 ข้อ
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	จำนวน	5 ข้อ

6. การประเมินคุณภาพการศึกษา	จำนวน 5 ข้อ
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	จำนวน 5 ข้อ
8. การผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา	จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด (Open end) จำนวน 2 ข้อ

1.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ที่ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา

2) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม

3) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4) นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบเครื่องมือเพื่อพิจารณาความตรงตามเนื้อหา แล้วปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน จากนั้นคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.8 - 1.00 ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วย

(1) ผศ. ดร. วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

(2) ดร. ชาตรี ทองสารี เจ้าหน้าที่งานป้องกันการทุจริต เชี่ยวชาญ สำนักงานป้องกันการทุจริตภาคประชาคม สำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดนนทบุรี

(3) นายเลิศภูมิ พงศ์ดำรงวิทย์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนเทศบาลวัดชัยชุมพล เทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

(4) นายจ่านงค์ หนูเพชรศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 หัวหน้างานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

(5) นายจ่านน ดอกไม้หอม ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กองการศึกษาเทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

5) ปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6) ผู้ศึกษานำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม $(r) = .964$

7) จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์และนำไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาทำหนังสือขออนุญาตจากผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาเพื่อขอความร่วมมือจาก ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโลกสะทือน ในการเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อจัดทำรายงานการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดโลกสะทือน

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมา ผู้ศึกษานำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดโลกสะทือน ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดำเนินการโดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ คิดคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วนำมาแปลความหมายตามแนวคิดของลิเคิร์ท (ลิวัน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536 : 85) ซึ่งกำหนดความมากน้อยของระดับการปฏิบัติงาน โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน ดังนี้
ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการดำเนินงานในระดับมากที่สุด
ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการดำเนินงานในระดับมาก
ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการดำเนินงานในระดับปานกลาง
ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการดำเนินงานในระดับน้อย
ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด

3. ตอนที่ 5 ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จัดเป็นหมวดหมู่ แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

1.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1.5.1 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (กาญจนา วัฒนา, 2545 : 107)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง

1.5.2 สูตรหาความเชื่อมั่นของ Cronbach (ถ้วน และอังคณา, 2536 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	s_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	s_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

1.5.3 สูตรหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (กาญจนา วัฒนา, 2545 :

187)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทุกคน
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

2.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant)

ผู้ศึกษาคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครู จำนวน 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเทศบาลวัดโคกสะท้อน จำนวน 1 คน ผู้ปกครอง จำนวน 3 คน รวม 8 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2.2 เครื่องมือและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาใช้เครื่องบันทึกเสียง อุปกรณ์เครื่องมือในการจดบันทึก และร่างแนวทางการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย

2.2.1 ภาพรวมของสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นอย่างไร

2.2.2 ท่านพบปัญหา/อุปสรรคใดบ้างในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละด้านต่อไปนี้

ก) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ข) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

ค) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ง) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จ) การตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา

ฉ) การประเมินคุณภาพการศึกษา

ช) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

ซ) การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2.3 ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.2.4 อื่นๆ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาใช้การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีกรบันทึกเสียงในการสนทนาและจดบันทึก (Field note) ซึ่งมีการดำเนินการดังนี้

2.3.1 ติดต่อผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน เพื่อแจ้งความประสงค์ในการขอความร่วมมือในการวิจัย

2.3.2 กำหนดการสนทนากลุ่ม วันที่ 14 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2552 ณ ห้องประชุม โรงเรียนเทศบาลวัดโลกสะทือน โดยผู้ศึกษาเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย

- 1) นายสุชีพ คำสมาน (ผู้อำนวยการสถานศึกษา)
- 2) นายธีระพร เพชรหนองชุม (ครู)
- 3) นางนฤมล ไชยพงษ์ (ครู)
- 4) น.ส.รัตนภรณ์ ชัยสิงขรณ์ (ครู)
- 5) นายสมพร พลศรี (คณะกรรมการสถานศึกษา)
- 6) นางกฤษฎา รัตนบุรี (ผู้ปกครอง)
- 7) นางจตุภรณ์ คงทองจีน (ผู้ปกครอง)
- 8) นางสาวรินนา ต้นชุ่นหิน (ผู้ปกครอง)

2.3.3 ดำเนินการสนทนากลุ่ม

2.3.4 ถอดคำสัมภาษณ์จากเครื่องบันทึกเสียงและจัดพิมพ์เป็นเอกสาร

2.3.5 ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วน

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)